

I

(Резолюции, препоръки и становища)

СТАНОВИЩА

ЕВРОПЕЙСКИ НАДЗОРЕН ОРГАН ЗА ЗАЩИТА НА
ДАННИТЕ

Становище на Европейския надзорен орган по защита на данните относно предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейска статистика за защитеността от престъпления

(2011/С 343/01)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ НАДЗОРЕН ОРГАН ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 16 от него;

като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално членове 7 и 8 от нея;

като взе предвид Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни ⁽¹⁾;като взе предвид Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни ⁽²⁾, и по-специално член 28, параграф 2 от него;

като взе предвид искането за становище в съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО СТАНОВИЩЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ

I.1. Консултация с ЕНОЗД

1. На 8 юни 2011 г. Комисията прие предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейска статистика за защитеността от престъпления ⁽³⁾ (наричано по-долу „предложението“). Предложението беше изпратено на ЕНОЗД за консултация на същия ден.
2. ЕНОЗД е удовлетворен, че е проведена консултация с него в съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001 и приветства позоваването на това становище, включено в преамбюла към предложението.
3. ЕНОЗД също така приветства факта, че предварително е получил възможност да направи неофициални коментари относно проекта за предложение.

I.2. Цели и обхват на предложението

4. Предложението има за цел провеждане на ново проучване ⁽⁴⁾ в Европейския съюз относно защитеността от престъпления. То ще създаде обща рамка за изготвянето на съставими европейска статистика посредством събиране, изготвяне, обработване и предаване на хармонизирани европейски данни.

⁽¹⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

⁽²⁾ ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1.

⁽³⁾ СОМ(2011) 335 окончателен.

⁽⁴⁾ Позволява се държавите-членки да изпълнят изискванията като променят съществуващи национални анкетни проучвания.

5. Категориите данни, които ще се обработват, са посочени подробно в приложение I към предложението и включват подробни въпроси за социално-демографския профил на респондентите в проучването, евентуални инциденти, свързани със сексуално и физическо насилие, които може да са претърпели, тяхното уещане за защитеност и техните нагласи спрямо правоприлагането и предпазните мерки за осигуряване на безопасност.
6. Предложението регулира предаването на поверителни данни от държавите-членки до Комисията (Евростат), както и разпространението и достъпа до данни за научни цели. Практическата организация на схемата за кодиране на данните и на обмена на микроданни ще бъде приета чрез изпълнителни актове.

1.3. Цел на становището на ЕНОЗД

7. Настоящото становище ще анализира елементите на предложението, свързани с обработката на лични данни. То надгражда две предишни становища на ЕНОЗД в тази област, свързани съответно с Регламент (ЕО) № 223/2009, който предоставя референтна рамка за изготвянето на европейска статистика ⁽¹⁾, и Регламент (ЕО) № 1338/2008 относно статистиката на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд ⁽²⁾.
8. Становището се позовава също на Регламент (ЕО) № 831/2002 относно достъпа до поверителни данни за научни цели ⁽³⁾, който в момента се преработва. ЕНОЗД би приветствал искане за консултация в тази връзка. Препратките в настоящото становище към Регламент (ЕО) № 831/2002 не засягат мнението, което ЕНОЗД може да предостави в този контекст.

II. АНАЛИЗ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

II.1. Уводни бележки

9. ЕНОЗД съзнава важността на разработването, изготвянето и разпространението на статистически данни, както вече е заявявал при предходни случаи ⁽⁴⁾. Той обаче изразява безпокойство във връзка с риска субектите на данните да бъдат идентифицирани и факта, че се обработват чувствителни данни, например данни свързани със здравословното състояние, сексуалния живот и закононарушения.
10. ЕНОЗД приветства препратките към защитата на правата и свободите на отделния индивид по отношение на обработката на лични данни, които се правят в съображения 6 и 7 от предложението, но изразява съжаление, че потенциалното въздействие на предложението върху поверителността и защитата на данните не е разгледано в придружаващата оценка на въздействието.
11. Настоящото становище разглежда възможността за идентифициране на субектите на данните в контекста на статистиката и в предложението (част II.2) и приложимостта на рамката за защита на данните (част II.3). Впоследствие в част II.4 се анализира обработването на чувствителни данни. В част II.5 становището е съсредоточено върху гаранциите за сигурност и анонимност, като в заключение се разглежда информацията, която трябва да се предостави на субектите на данни в част II.6.

II.2. Възможност за идентифициране на субектите на данни

12. Личните данни са дефинирани в член 2, буква а) от Директива 95/46/ЕО и в член 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 45/2001 като всяка информация, свързана с физическо лице с установена или подлежаща на установяване самоличност („субект на данни“). Тази самоличност може да бъде установена пряко, например по име, или непряко, например по идентификационен номер или други фактори. Следователно докато съществува възможност за установяване на самоличността на физически лица, съответните данни се считат за лични данни, и поради това се прилага законодателството за защита на данните.

⁽¹⁾ Вж. Становище на Европейския надзорен орган по защита на данните относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейската статистика, ОВ С 308, 3.12.2008 г., стр. 1. (налично на http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2008/08-05-20_Statistics_BG.pdf) и Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. относно европейската статистика (ОВ L 87, 31.3.2009 г., стр. 164).

⁽²⁾ Вж. Становище на Европейския надзорен орган по защита на данните относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността за общественото здраве и здравето и безопасността на работното място, ОВ С 295, 7.12.2007 г., стр. 1. (налично на http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2007/07-09-05_Statistics_health_data_BG.pdf), и Регламент (ЕО) № 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно статистиката на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд (ОВ L 354, 31.12.2008 г., стр. 70).

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 831/2002 от 17 май 2002 г. за прилагане на Регламент (ЕО) № 322/97 на Съвета относно статистиката на Общността във връзка с достъпа до поверителни данни за научни цели (ОВ L 133, 18.5.2002 г., стр. 7).

⁽⁴⁾ Становище на ЕНОЗД относно статистиката, цитирано по-горе.

13. В контекста на статистиката възможността за установяване на самоличността на субекти на данните се отнася предимно до микроданни⁽¹⁾, които съдържат информация за индивидуални статистически единици. Докато изследователите, политиците и другите потребители могат да искат достъп до възможно най-подробни микроданни, за да повишат качеството и гъвкавостта на своите изследвания, респондентите се нуждаят от гаранции, че техните лични данни ще бъдат защитени, особено в случаите, когато проучванията засягат чувствителни въпроси, като този в настоящото предложение. Защитата на лични данни също породи опасения в контекста на прегледа на Регламент (ЕО) № 831/2002⁽²⁾.
14. По отношение на възможността за установяване на самоличността на субекти на данните в законодателството на ЕС относно статистиката съществуват две различни понятия: „поверителни данни“ и „анонимни данни“. Съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009 данни, „които позволяват разпознаването на статистическите единици, независимо дали пряко или непряко“ („статистическите единици“ могат да бъдат физически лица, домакинства, икономически оператори или други организации), се считат за „поверителни данни“⁽³⁾ и следователно са обект на статистическа поверителност⁽⁴⁾. Регламент (ЕО) № 831/2002 обаче дефинира поверителните данни като данни, „които позволяват само непрякото установяване на самоличността“. Както в предложението статистическите единици се отнасят до физически лица (както и домакинства)⁽⁵⁾, като в настоящия случай поверителните данни включват лични данни и следователно законодателството за защита на данните ще се прилага, независимо дали данните позволяват пряко или косвено установяване на самоличността.
15. Определението за „анонимни данни“ също се различава малко в тези два регламента. Докато „анонимизирани микроданни“ се описват в Регламент (ЕО) № 831/2002 като отделните статистически записи, които съобразно съществуващата най-добра практика са били изменени с цел максимално ограничаване на риска от идентифициране на статистическите единици, за които се отнасят⁽⁶⁾, съгласно член 19 от Регламент (ЕО) № 223/2009, „анонимизирани записи“ са онези, „изготвени по такъв начин, че да не е възможно прякото или непряко разпознаване на статистическата единица, когато се вземат под внимание всички съответни средства, които в разумна степен биха могли да бъдат използвани от трета страна“⁽⁷⁾. Последното е съпоставимо с определението, дадено в съображение 26 от Директива 95/46/ЕО и в съображение 8 от Регламент (ЕО) № 45/2001, съгласно което личните данни са „направени анонимни“, когато субектът на данните „не е повече“ идентифицируем, като се вземат предвид „всички приемливи средства, с които може да си послужи контролиращия орган или което и да е друго лице с оглед идентифицирането на посоченото лице“⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Дефинирани в предложението като „индивидуални статистически записи“ и в Базата данни за концепции и определения на Евростат като „несъвкупни наблюдения или измервания на характеристики на индивидуални единици. Наборът от микроданни е резултат от проведено проучване или друго събиране на данни след редактиране на ниво единица и приписване, и евентуално съчетаване с други данни на ниво единица. Той организира данните на ниво единица, за да могат да се идентифицират взаимоотношенията между индивидуални единици и техните характеристики, така че да са възможни всички форми на сумиране“. (База данни за концепции и определения на Евростат, налична на http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=DSP_GLOSSARY_NOM_DTL_VIEW&StrNom=CODED2&StrLanguageCode=EN&IntKey=22564850&RdoSearch=BEGIN&TxtSearch=microdata&CboTheme=&IntCurrentPage=1, последно влизане на 17.8.2011 г.).

⁽²⁾ Основните тревоги на държавите-членки по отношение на прегледа на Регламент (ЕО) № 831/2002 включват „гарантиране на защита на данните, нива на въздействие на поверителността, въпроса за собствеността на данните и контрол на достъпа“ (Евростат, Обобщен доклад на 8-то заседание на Комитета на Европейската статистическа система и 66-та конференция на ЕИП от 10.2.2011 г., наличен на [http://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/comitologie/info/2011/CMTD\(2011\)0018/COM-AC_DI\(2011\)S013045-01_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/comitologie/info/2011/CMTD(2011)0018/COM-AC_DI(2011)S013045-01_EN.pdf), последно влизане на 17.8.2011 г.).

⁽³⁾ Вж. член 3, параграф 7 от Регламент (ЕО) № 223/2009.

⁽⁴⁾ Регламентирано в член 2, параграф 1, буква д) и в глава V от Регламент (ЕО) № 223/2009, и в Регламент (ЕО) № 831/2002.

⁽⁵⁾ Вж. член 1 от предложението.

⁽⁶⁾ Член 2 от Регламент (ЕО) № 831/2002.

⁽⁷⁾ Член 19 от Регламент (ЕО) № 223/2009.

⁽⁸⁾ Според Работната група по член 29 критерият „съвкупността от всички средства, които биха могли да бъдат използвани разумно“ следва да обърне внимание на всички разглеждани фактори, например „Цената за провеждане на идентификация, (...) Желаната цел, начинът, по който е структурирана обработката, очакваната от администратора полза, интересите на лицата, както и риска от организационни проблеми с функционирането (например нарушаване на задълженията за спазване на поверителност) и техническите проблеми“. Избраните техники за анонимизиране също следва да се адаптират към технологични развития, които в бъдеще могат да позволят идентифицирането на субекта на данните (Работна група по член 29, Становище 4/2007 относно понятието „лични данни“, 20 юни 2007 г. (РГ 136), стр. 15, налично на http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2007/wp136_bg.pdf, последно влизане на 17.8.2011 г.).

16. Следователно след анонимизиране на микроданните по смисъла на член 19 от Регламент (ЕО) № 223/2009, който би се прилагал за настоящото предложение само в случай че микроданните са направени обществено достояние, данните ще престанат да се считат за лични данни и разпоредбите на Директива 95/46/ЕО и на Регламент (ЕО) № 45/2001 няма да се прилагат.
17. Данни обаче, които се считат за анонимизирани в контекста на Регламент (ЕО) № 831/2002, могат да не бъдат анонимизирани съгласно Директива 95/46/ЕО и Регламент (ЕО) № 45/2001, тъй като рискът от идентифициране може да остане и следва да са обект на законодателството за защита на данните. Това определение за анонимизиране ще се прилага в настоящото предложение за предоставени набори от микроданни, в случай че съответното анкетно проучване впоследствие е включено в списъка от член 6 от Регламент (ЕО) № 831/2002.

II.3. Приложимост на Директива 95/46/ЕО и на Регламент (ЕО) № 45/2001

II.3.1. Събиране на данни

18. Целта на предложението е да създаде обща рамка за „изготвянето на европейски статистически данни посредством събиране, изготвяне, обработване и предаване от страна на държавите-членки“ ⁽¹⁾ на съпоставими данни относно престъпността и защитеността.
19. Данните ще се събират от държавите-членки и ще се предават на Евростат, който ще ги разпространява и ще ги предоставя на изследователи. Въпреки че предложението не регламентира как държавите-членки да извършват събирането, то определя кои данни трябва да се предават на Евростат. Следователно въпросите, които ще бъдат зададени на респондентите в анкетното проучване, ще се определят от категориите данни, които държавите-членки трябва да предават на Евростат, постановени в приложение I от предложението.
20. В приложение I изрично се изисква в параграф 6 „идентификация на респондента“. По подобен начин един от въпросите, който да се задава в анкетното проучване по отношение на физическото насилие, упражнено от лице, което не е партньор, и физическото насилие, упражнено от партньор, е „кой го извърши“ (параграф 7, първа алинея от приложение I). Ако отговорите на тези въпроси включват име, данните ще се отнасят за пряко идентифицирани индивиди.
21. ЕНОЗД е наясно, че целта на тези въпроси не е да се узнаят имената на респондента и на агресора, а вероятно да се определи код на респондента или да бъдат поискани специфичните характеристики на предполагаемия агресор, като например съществуването и степента на семейни отношения. В допълнение ЕНОЗД приветства факта, че преки идентификатори няма да се предават на Евростат, тъй като съгласно член 7, параграф 1 от предложението те трябва да бъдат премахнати предварително. Все пак ЕНОЗД препоръчва описанията на тези променливи в точки 6 и 7, параграф 1 от приложение I да бъдат изменени, за да се разясни точно коя специфична информация се изисква и да се избегне ненужното събиране от страна на държави-членки на тези преки идентификатори.
22. Дори без преки идентификатори събраните данни вероятно все още ще позволяват косвена идентификация „по идентификационен номер“ или поради големия брой полета за данни, изисквани в анкетното проучване, чрез позоваване на „един или повече специфични фактора за неговата/нейната физическа, психологическа, психична, икономическа, културна или социална самоличност“ ⁽²⁾. Поради това обработването на данни от държавите-членки е обект на националното законодателство, прилагашо Директива 95/46/ЕО.
23. В това отношение ЕНОЗД желае да обърне внимание на явлението уникални или редки комбинации, където комбинацията от различни видове информация позволява субектите на данни да бъдат разграничени от други такива и така да бъдат идентифицирани, както отбелязва Работна група по член 29 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Вж. член 1 от предложението.

⁽²⁾ Член 2, буква а) от Директива 95/46/ЕО и член 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 45/2001.

⁽³⁾ „комбинацията от подробности на ниво категория (възрастова категория, произход от дадена област и т.н.) също може да бъде достатъчно решаваща при някои обстоятелства, особено ако се разполага с достъп до някакъв вид допълнителна информация. Това явление е изследвано доста обширно от статистици, които винаги са имали силен стремеж към избягване на нарушаването на поверителността.“ (Работна група по член 29, Становище 4/2007 относно понятието „лични данни“, 20 юни 2007 г., (РГ 136), стр. 13, налично на http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2007/wp136_bg.pdf).

II.3.2. Предаване, достъп и разпространение

24. Възможността за идентифициране ще остане в момента на предаване на данните на Евростат и когато изследователи имат достъп до тези данни, тъй като член 7, параграф 1 от предложението ⁽¹⁾ не изисква премахването на косвени идентификатори, както е посочено по-горе. Освен това член 7, параграф 1 и член 7, параграф 2 изрично изискват държавите-членки да предават поверителни микроданни на Евростат. Също така съгласно член 9, параграф 2 от предложението ⁽²⁾, Евростат може да разреши достъп до поверителни данни за научни цели.
25. Както се посочва по-горе, поверителните данни са данни, които позволяват най-малко косвена идентификация на статистически единици, които в този случай включват физически лица. Следователно обработването на данни от Евростат и достъпът до тях от страна на изследователи ще съставлява обработване на лични данни, за което се прилагат разпоредбите на Регламент (ЕО) № 45/2001.
26. По отношение на разпространението член 9, параграф 1 посочва, че Евростат „разпространява статистическите данни относно защитеността от престъпления най-късно до 31 декември 2014 г.“, но не определя начините, по които да се извърши разпространението. Ако анкетното проучване, което ще се въведе с това предложение, в последствие бъде включено в списъка към член 6 от Регламент (ЕО) № 831/2002, рискът от идентифициране ще бъде ограничен „максимално“ единствено преди публикуване на микроданни. В този случай ще се прилага Регламент (ЕО) № 45/2001 до тогава, докато все още е възможно идентифицирането на субекта на данните.
27. В случай че микроданните са разпространени публично, се прилага член 19 от Регламент (ЕО) № 223/2009, в който се изисква анонимизиране по смисъла на Директива 95/46/ЕО и на Регламент (ЕО) № 45/2001 преди данните за индивидуалните статистически единици да бъдат разпространени под формата на публичен файл. След анонимизирането в този смисъл микроданните ще престанат да се считат за лични данни и поради това Регламент (ЕО) № 45/2001 ще престане да се прилага.

II.4. Обработване на чувствителни данни

28. Важно е да се подчертае, че въпросните лични данни попадат в специална категория данни, която е обект на по-строги правила в Директива 95/46/ЕО и в Регламент (ЕО) № 45/2001. Член 8, параграф 1 от Директива 95/46/ЕО и член 10, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 45/2001 изрично забраняват, освен при строго определени условия, обработването на лични данни, „разкриващи расов или етнически произход, политически възгледи, религиозни или философски убеждения, членство в синдикални организации, както и данни, свързани със здравето или сексуалния живот.“ и ограничават обработването на лични данни, свързани с престъпления, присъди или мерки за сигурност ⁽³⁾.
29. Държавите-членки трябва да предоставят на Евростат, измежду други категории, данни за текущи връзки и връзки в миналото; физическо или сексуално насилие, упражнено от партньор или от лице, което не е партньор; медицинско лечение; проблеми с наркотични вещества; престъпления и национален произход на респондентите и на техните родители. Тези категории включват данни, свързани със здравето, сексуалния живот и престъпленията и могат да разкриват етнически произход. Ето някои примери.

— Данни, свързани със здравето: „дали респондентът е получил телесна повреда; дали телесната повреда е била лекувана в точки 2.2.4 и 7.1; дали респондентът се е сблъсквал с проблеми с наркотици“ в точка 3; „дали някое от изброените лица (...) е удряло с юмрук или предмет респондента, ритало го е, влачило го е или му е нанесло побой; (...) се е опитвало да души респондента, причинявало му е изгаряния, заплашвало го е с оръжие или е използвало огнестрелно оръжие, нож или друго оръжие“ в точка 7.1; и „дали настоящ партньор или бивш такъв е хвърлял нещо по респондента или го е замерял с нещо (...)“ в точка 7.3.

— Данни, свързани с полов живот: „връзки в миналото; фактическо семейно положение“ (в допълнение към „семейно положение“) в точка 5; „дали някой някога е принуждавал респондента към нежелано

⁽¹⁾ И Регламент (ЕО) № 223/2009 (цитиран по-горе), с който се прави справка в този член.

⁽²⁾ И Регламент (ЕО) № 831/2002 (цитиран по-горе), с който се прави справка в този член.

⁽³⁾ Член 8, параграф 5 от Директива 95/46/ЕО и член 10, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 45/2001.

сношение (...) или е извършило друг нежелан сексуален акт“ в точка 7.2; и „дали респондентът е участвал в нежелани сексуални действия поради страх от това, което настоящ или бивш партньор (...) би могъл да извърши“ в точка 7.4.

— Данни, които могат при определени условия да разкрият расов или етнически произход: държава по месторождение на майката на респондента; държава по месторождение на бащата на респондента (задава се в допълнение към държава по месторождение) в точка 5; и използван за интервюто език в точка 6.

— Данни, свързани с предполагаеми престъпления или присъди: „опит с престъпление по видове престъпление; престъпления против семейството; необичайни престъпления“, както и голям списък с подробности за престъпленията (точки 1 и 2).

30. Член 8, параграфи от 2 до 4 от Директива 95/46/ЕО и член 10, параграфи от 2 до 4 от Регламент (ЕО) № 45/2001 съдържат изключения на забраната за обработване на тези категории данни. В настоящия случай могат да се прилагат член 8, параграф 4 от Директива 95/46/ЕО и член 10, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 45/2001, които позволяват обработването на такива данни по съображения от „значим обществен интерес“. Това изключение обаче е обект на предлагане на „подходящи гаранции“ и трябва да бъде „установено по закон“⁽¹⁾.

31. По отношение на това последно изискване ЕНОЗД счита, че регламентът, който ще бъде приет по обикновената законодателна процедура, изисквана в член 338 от Договора за функционирането на Европейския съюз, ще осигури адекватно правно основание за обработването.

32. Съответните „съображения, свързани със значим обществен интерес“ обаче, даващи основание за събирането, предаването и разпространението на такива подробни и чувствителни данни, не са достатъчно добре определени в предложението. Съгласно член 1 от предложението то има за цел да създаде „рамка за разработването, изготвянето и разпространението на съпоставима европейска статистика относно защитеността от престъпления“. Въпреки това, макар обяснителният меморандум и преамбюлт на предложението да дават обяснения относно съответния политически контекст, те не посочват ясно специфичните цели или общата политика, преследвани от тази статистика. Те са споменати само частично в законодателната финансова обосновка, приложена към предложението⁽²⁾.

33. Поради това ЕНОЗД предлага в преамбюла на предложението да се посочи ясно значимият обществен интерес, даващ основание за обработването, така както това е направено в други регламенти, изискващи обработването на данни за здравето⁽³⁾ и за създаване на европейска статистика⁽⁴⁾. Това е от значение и за оценяването на необходимостта от обработване на подобни подробни категории от чувствителни данни, тъй като те могат да бъдат прекомерни и не могат да се считат за уместни, ако целта не е ясно определена.

⁽¹⁾ Член 8, параграф 4 от Директива 95/46/ЕО и член 10, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 45/2001.

⁽²⁾ Параграф 1.4.3 от Законодателната финансова обосновка посочва, че един от „очакваните резултати“ от предложението е, че формулирането на политики за увеличаване на защитеността и предотвратяване на престъпленията ще разчита на статистически данни (стр. 23 от предложението) и съгласно параграф 1.5.2 „добавена стойност от участието на Общността“ е „сравнимостта на равнище ЕС на резултатите, свързани със защитеността от престъпления, което ще допринесе за формулирането на основани на факти политики“.

⁽³⁾ Съображение 23 от Регламент (ЕС) № 1235/2010 по отношение на фармакологичната бдителност посочва, че „Целта за опазване на общественото здраве представлява значим обществен интерес и следователно обработването на лични данни може да бъде оправдано, при условие че обработката на подлежащи на идентификация здравни данни се прави единствено когато това е необходимо и само когато участващите в процеса извършват оценка на тази необходимост на всеки етап от процеса на фармакологична бдителност.“ (Регламент (ЕС) № 1235/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2010 г. за изменение по отношение на фармакологичната бдителност за лекарствени продукти за хуманна употреба на Регламент (ЕО) № 726/2004 за установяване на процедури на Общността за разрешаване и контрол на лекарствени продукти за хуманна и ветеринарна употреба и за създаване на Европейска агенция по лекарствата, и на Регламент (ЕО) № 1394/2007 относно лекарствените продукти за модерна терапия, (ОВ L 348, 31.12.2010 г., стр. 1)).

⁽⁴⁾ Съображение 12 от Регламент (ЕО) № 1338/2008 (ор.цит.) определя, че „Статистическите изисквания, породени от действията на Общността в областта на общественото здраве, от националните стратегии за развитие на висококачествено, достъпно и устойчиво здравно обслужване и от стратегията на Общността за здравословни и безопасни условия на труд, както и изискванията, които възникват във връзка със структурните показатели, показателите за устойчиво развитие, ЕСНІ и други групи от показатели, които е необходимо да бъдат разработени за целите на наблюдението и контрола на общностните и националните политически действия и стратегии в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд, представляват значим обществен интерес“.

II.5. Гаранциите за сигурност и анонимизиране

34. По отношение на необходимостта от „подходящи гаранции“ ЕНОЗД обръща внимание на препратките към Регламент (ЕО) № 223/2009, Регламент (ЕО) № 831/2002 и към Кодекса за дейността на европейската статистика ⁽¹⁾, които изискват защитата на поверителни данни. Но както вече беше подчертано от ЕНОЗД ⁽²⁾, фактът, че данни, свързани пряко или косвено с идентифицируеми физически лица, се считат за поверителни данни и се третира като такива, сам по себе си не гарантира, че обработването на тези данни изцяло се съобразява със законодателството за защита на данните. В този смисъл ЕНОЗД приветства препратките към Директива 95/46/ЕО и към Регламент (ЕО) № 45/2001, посочени в преамбюла на предложението.
35. Като се има предвид обаче чувствителното естество на данните, които ще се обработват, и факта, че статистическите цели могат да се изпълнят чрез анонимизирани микроданни ⁽³⁾, ЕНОЗД обръща внимание, че данните следва да се анонимизират възможно най-скоро по смисъла на Директива 95/46/ЕО и Регламент (ЕО) № 45/2001 ⁽⁴⁾. В случай че, поради степента на подробност, необходима за анкетното проучване, не може да се гарантира пълно анонимизиране на данните преди предаването им на Евростат или преди предоставянето на достъп на изследователи и ако това е ясно обосновано, предложението следва да се стреми към анонимизиране най-малко по смисъла на Регламент (ЕО) № 831/2002 (намаляване до максимум на риска от идентифициране).
36. Поверителните данни, които в този случай ще бъдат чувствителни данни, следва да се обработват единствено ако е необходимо, т.е. ако същите научни цели не могат да бъдат постигнати с микроданни, които са били анонимизирани по смисъла на Директива 95/46/ЕО и Регламент (ЕО) № 45/2001 или в които рискът от идентифициране е максимално ограничен по смисъла на Регламент (ЕО) № 831/2002. Данните, предоставяни на обществеността, следва при всяко положение да бъдат анонимизирани по смисъла на Директива 95/46/ЕО, Регламент (ЕО) № 45/2001 и член 19 от Регламент (ЕО) № 223/2009.
37. До тяхното анонимизиране по смисъла на Директива 95/46/ЕО и Регламент (ЕО) № 45/2001, данните трябва да бъдат обект на адекватни технически и организационни мерки за гарантиране на тяхната поверителност и сигурност, както се изисква в членове 16 и 17 от Директива 95/46/ЕО и в членове 21 и 22 от Регламент (ЕО) № 45/2001. Тези мерки следва да вземат под внимание рисковете, свързани с обработването и чувствителното естество на данните, които ще се защитават.
38. В допълнение член 27, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 45/2001 постановява, че „операции по обработка, които поради своето естество, обхват или цели има вероятност да представляват специфични опасности за правата и свободите на субектите на данни, се подлагат на предварителна проверка от страна на Европейския надзорен орган по защита на данните“. Член 27, параграф 2 определя, че обработването на данни, свързани със „здравето“, „предполагаеми престъпления“, „престъпления“ и „присъди“ крие такива рискове и следователно изисква предварителна проверка.
39. Тъй като обработката от Евростат ще включва лични данни, свързани с тези категории, тя ще бъде обект на предварителна проверка ⁽⁵⁾. Следователно в рамките на процедурата за предварителна проверка ЕНОЗД може да предостави допълнителни насоки и специфични препоръки по отношение на спазването на правилата за защита на данните.

⁽¹⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно независимостта, безпристрастността и отчетността на националните и общностните статистически органи, COM(2005) 217 окончателен, (ОВ С 172, 12.7.2005 г., стр. 22).

⁽²⁾ Становищата на ЕНОЗД в областта на статистиката, цитирани по-горе.

⁽³⁾ Според протокола от заседанието на Европейския статистически консултативен комитет (ЕСКК) от 29.10.2010 г., „изглежда, че съществува трайно недоразумение по отношение на концепцията за поверителни данни; академичните изследователи се интересуват от анонимизирани микроданни, те не търсят достъп до поверителни данни. Така че това, което се търси, е предоставянето на анонимизирани данни на индивидуално ниво“. (Протокол от 6-то заседание на ЕСКК от 29.10.2010 г., стр. 3, наличен на http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/esac/documents/6th%20ESAC_Minutes.pdf, последно влизане на 17.8.2011 г.).

⁽⁴⁾ Вж. параграфи 15 и 16 от настоящото становище.

⁽⁵⁾ Следва да се отбележи, че обработката на данни, извършвана от държави-членки, може също така да бъде обект на предварителна проверка от национални и регионални органи за защита на данните в съответствие с национално законодателство за защита на данните, прието в съответствие с член 20 от Директива 95/46/ЕО.

40. На последно място член 8, параграф 2 от предложението посочва, че практическата организация на схемата за кодиране на данните и на обмена на микроданни ще бъде приета чрез изпълнителни актове. ЕНОЗД би приветствал искане за консултация по отношение на тази практическа организация.

II.6. Информация, която да се предостави на субектите на данни

41. ЕНОЗД напомня, че тъй като държавите-членки ще събират данните пряко от респондентите, ще се прилага член 10 от Директива 95/46/ЕО. Следователно субектите на данните ще трябва да бъдат информирани най-малко за доброволното естество на анкетното проучване и за възможността за отказ да отговорят на един или повече въпроси; за целите на процеса по обработка, за който са предназначени данните; за самоличността на администратора; относно факта, че данните ще бъдат предадени на Евростат, който може да позволи достъп на изследователи; и за съществуването на права за достъп до данни и за тяхното коригиране, блокиране и заличаване; освен ако обработването не попада сред изключенията от тези права, постановени в национално законодателство за защита на данните.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

42. Важността на разработването, изготвянето и разпространението на статистически данни е признавана многократно от ЕНОЗД. Въпреки това ЕНОЗД е загрижен за обработването на чувствителни данни в това конкретно анкетно проучване и за възможността за идентифициране на жертви и агресори на физическо и сексуално насилие. В тази връзка той препоръчва, както следва:

- описанието на променливите „идентификация на респондента“ и „кой го извърши“ следва да се измени, за да се избегне ненужно пряко идентифициране на субекти на данни. В допълнение, за да се избегне и *косвено* идентифициране, ЕНОЗД препоръчва анонимизиране на микроданните възможно най-скоро по смисъла на съображение 26 от Директива 95/46/ЕО и съображение 8 от Регламент (ЕО) № 45/2001 (без възможност за идентифициране, като се вземе предвид съвкупността от всички средства, които биха могли да бъдат използвани разумно);
- в случай че поради степента на подробност, необходима за анкетното проучване, не може да се гарантира анонимизиране на данните по смисъла на Директива 95/46/ЕО и Регламент (ЕО) № 45/2001 преди предаването им на Евростат или преди предоставянето на достъп до изследователи, данните, които са анонимизирани по смисъла на Регламент (ЕО) № 831/2002 (максимално ограничаване на риска от идентифициране), могат да се обработят;
- поверителните данни следва да се използват, единствено ако е необходимо, т.е. ако същата цел не може да бъде постигната чрез използване на анонимни микроданни и ако тази необходимост е ясно обоснована в предложението;
- в тези случаи съображенията „от значим обществен интерес“, предоставящи основания за обработването на чувствителни данни, следва да се класифицират допълнително и да се посочат ясно в текста на предложението. Следва също така да се гарантира, че всички категории лични данни, които ще се събират и обработват, са свързани и не са прекомерни по отношение на конкретната цел. Данните, предоставяни на обществеността, следва при всяко положение да бъдат анонимизирани по смисъла на Директива 95/46/ЕО, Регламент (ЕО) № 45/2001 и член 19 от Регламент (ЕО) № 223/2009;
- до тяхното анонимизиране по смисъла на Директива 95/46/ЕО и Регламент (ЕО) № 45/2001, следва да се приложат адекватни технически и организационни мерки за гарантиране на поверителността и сигурността на данните в съответствие с членове 16 и 17 от Директива 95/46/ЕО и с членове 21 и 22 от Регламент (ЕО) № 45/2001, като се вземат под внимание рисковете, свързани с обработването и чувствителното естество на данните, които ще се защитават. В допълнение обработването следва да бъде обект на предварителна проверка от ЕНОЗД;
- ЕНОЗД напомня, че субектите на данните трябва да бъдат информирани адекватно преди събирането на техните данни в съответствие с националното законодателство за защита на данните;

- Накрая ЕНОЗД би приветствал искане за консултация относно прегледа на Регламент (ЕО) № 831/2002 и относно практическата организация на схемата за кодиране на данните и на обмена на микроданни, която ще бъде приета чрез изпълнителни актове.

Съставено в Брюксел на 19 септември 2011 година.

Giovanni BUTTARELLI

*Асистент в Европейския надзорен орган
по защита на данните*
